СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Петър Кирилов Нешев, Тракийски университет – Стара Загора, избран за член на Научно жури по процедура за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ от Йоанна Николова Драгнева, съгласно Заповед № РД-6-92/08.03.2023 г. на Директора на Институт за изследване на населението и човека – Българска академия на науките и определен за изготвяне на становище на основание Протокол №1/15.03.2023 г.

Относно: представен дисертационен труд на тема „Интеграционни и мотивационни аспекти в процесите на миграция в зависимост от географската отдалеченост на страните-приемник Германия и САЩ“ за присъждане на образователната и научна степен „доктор” по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление 3.2. Психология, докторска програма „Социална психология“ с автор Йоанна Николова Драгнева.

За разработването на становището ми бяха предоставени дисертационен труд, автореферат, автобиография на кандидата, списък с публикации. Документите показват, че Йоанна Драгнева е изпълнила успешно всички предвидени дейности в индивидуалния учебен план за целия срок на докторантурата и е преминала успешно през необходимата процедура за допускане до защита за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ съгласно Закона за висшето образование, Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилника за прилагането на Закона за развитието на академичния състав в Република България и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в Българска академия на науките.

Общо впечатление за дисертационния труд

Представеният за защита дисертационен труд е задълбочено и аргументирано изследване на актуален и значим проблем от областта на съвременната социална психология. Разработваната проблематика е изследвана целенасочено и систематично. Авторката компетентно обяснява причините за миграция и психологията на българските емигранти в Германия и в САЩ. Дисертационният труд се състои от увод, две части, заключение, приноси, приложения, библиография и е в обем от 222 страници. Текстът съдържа 107 таблици и 22 фигури. Ползвани са 225 адекватни научни източника, от които 36 на български език и 189 на чужд език.

Йоанна Драгнева разкрива в увода основната цел на дисертационния труд. В първа част прецизно са дефинирани научните понятия. Направен е сполучлив литературен обзор на различни научни концепции и теоретични подходи за обяснение на миграционното поведение. Една от силните страни на труда е в разкриване на психологическата специфика на изследвания проблем. Авторката търси и дава научно обоснован отговор на въпроса: как географската отдалеченост на страните-приемник Германия и САЩ влияе върху идентификацията, акултурацията и мотивацията на мигрантите?

Във втора част авторката представя целта, задачите, хипотезите и методите на проведено от нея емпирично изследване. Изследването е много добре планирано,

организирано и реализирано на практика. Факторите на изследването са демографски характеристики, идентификация, акултурация, мотивация за връщане в България, перспективи за поколението сред българските емигранти в Германия и в САЩ.

Значимост и убедителност на получените резултати, интерпретацията и изводите и характера на научните приноси

Във втора част е направен изчерпателен сравнителен анализ на резултатите от изследването. Резултатите са представени убедително, като прегледно са подредени в таблици и фигури. Показана е тяхната съотносимост към целта, задачите и хипотезите на изследването. Постигнатите резултати и направените изводи са ценни за работата на психолозите за успешната интеграция и адаптация на мигрантите. Това според мен е още едно от многото достойнства на дисертационния труд.

Авторефератът представя адекватно и точно съдържанието, структурата, научните достойнства, водещите идеи, постигнатите резултати и приносите на дисертационния труд. В дисертационния труд не открих текстове, които да са плагиатствани от други автори и до мен не са достигнали сигнали за това. Всички текстове, които Йоанна Драгнева е ползвала са цитирани коректно, като са спазени утвърдените стандарти. Приносите на авторката имат теоретичен и практико-приложен характер. По-значимите приноси според мен са следните:

- за първи път в българската психология са направени социалнопсихологически профили на български емигранти в Германия и в САЩ;
- ясно е посочено как отдалечеността на страната-приемник влияе върху идентичността, акултурацията, мотивацията и перспективите на емигрантите;
- създаден е и е приложен на практика работещ психологически инструментариум за изследване на емигранти, които са на разстояние;
- познаването на психологическата специфика на емигрантските български общности в зависимост от отдалечеността на страните-приемник ще помогне за усъвършенстването на професионалната и държавна подкрепа спрямо българите в Германия и в САЩ.

Качество на научните трудове, отразяващи изследванията по дисертацията

Теоретичните и приложните постижения, представени в дисертационния труд са популяризирани в научните публикации на авторката. Качеството на предложените публикации и изследвания, свързани с темата на дисертационния труд съответства на високите научни изисквания. Нямам критични бележки към дисертационния труд и автореферата към него. Препоръката ми е авторката да продължи да работи все така вдъхновено, съвестно и задълбочено в бъдещите си изследвания.

Мотивирано заключение – представеният дисертационен труд на тема: „Интеграционни и мотивационни аспекти в процесите на миграция в зависимост от географската отдалеченост на страните-приемник Германия и САЩ" е структуриран много добре, обоснован е теоретично, проведено е стойностно емпирично изследване. Резултатите са обработени прецизно и са направени аргументирани изводи с конкретна практическа насоченост и приложимост. Всичко това ми дава достатъчно основания убедено да изразя положителното си мнение и категорично да гласувам на Йоанна Николова Драгнева да бъде присъдена образователната и научна степен „доктор по психология" по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление 3.2. Психология, докторска програма „Социална психология".

София, 06.04.2023 г. Доц. д-р Петър Нешев